

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Készítőknek vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Társzerkesztő:

Dr. Ambrózy Ágoston

Felelős szerkesztő:

Dr. Buza Barna

Társzerkesztő:

Dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

25-ös bizottság.

Hogy milyen obskurus tekervények lehetnek Tisza és Lányi agy-barázdái között, arra megdöbbentő példával szolgálnak legutóbbi megnyilatkozásaik. Lányi kijelentette, hogy a kormány alkotmányos, mert állásfoglalása csupán az etikát sérti. Tisza pedig humoros cikksorozatában amellest harcol, hogy törvényeink csak felelősséget követelnek a kormánytól; a kormány tehát törvényes, ha nem parlamentáris is.

Magyarország igazságügyi minisztere és volt miniszterelnöke, e szerint megállapították, hogy a Fejérváry-kormány alkotmányos és törvényes, mert erkölcselen és inparlamentáris.

Micsoda züllött fölfogás! Micsoda meghibbant karakterek! Azt mondja Andrassy gróf Lányiról, hogy új Lustkandl. De még az sem, mert Lányi magyar jogász-ember létére hirdet Lustkandl-tanokat. Elméletileg akarja igazolni az alkotmánytiprást az erkölcselenséggel. Ez nem ép elme normális észjárása. Itt baj van. Talán a kegyelmes ulti cím nem várt boldogsága okozta a hirtelen meghibbantást? Hatalmi őj-kórba esett s ez meglátózte gondolkodását. Mert posványban tenyészik a hiúság. Raptus omnipotencialis pestillens... Kár érte. Jól indult. Könyvet irt a bánya jogról. Még sokra vihette volna. Most már bélyeggel a homlokán nehezen megy az avancement az igazi nagyság felé.

Amde Lányit az, hogy erkölcsileg meghalt, bizonyára nem igen bántja, mert ő megdöbbenően kis véleménynyel van az erkölcsről. Meghalt, mint kebelbarátja Lukács, akinek 8 évi főispánság után Békésmegye nem szavazott bizalmatlanságot oly megokolással, hogy: de mortuis nil, nisi bene.

Nincs okunk félni a skelettektől, mert alig bujnak ki odukból, hogy alkotmányjogunk virágos kertjében garázdálkodjanak, már is fölvonulnak a fényes nevű apológáták és újra eltemetik őket. Alkotmányunk alapjait támadták meg azok a tévtanok, de Apponyi meg Andrassy egy percig se türték meg a penészgombát a talpköveken: sikra szálltak és alapos közjogi tudásuk hatalmával megóvták a magyar nép egészséges lelkét minden fertőző be-

hatástól. Egyik a Lányi, másik a Tisza hóbortjait verte vissza.

Apponyi grófnak az erkölcsről szóló tejetgetései teljesen megégyeznek Zichy gróf lapunkban megjelent legutóbbi cikkének az eszmemenetével. Erkölcs és jog két testvér. A vallásnak két különböző területen való alkalmazása. A kettő egymást föltételezi: összenőtt iker. Erkölcsi alapon szabályozódik a jog. Ha az erkölcs megdől, a jogrendszer is fölmondja a szolgálatot. Ethika nélkül a levegőben lóg a banda, mint bakonybéli elődeik közül azok, akik hurokra kerültek. De bocsánatot kell kérnem e hasonlatért — a szegénylegényektől, mert azok a bátorságot vallották főerényüknek és sohasem ismerték volna el, hogy társaságuk lét-alapja az erkölcselenség.

Mit is jelent az, ha egy miniszter azt mondja a kormányról, hogy erkölcselen? Büncselekménye ez, s ha igen, mi a minősítése s mi a büntetési tétele?

Mikor egy hatóság erkölcselen voltáról van szó, nem fogunk a büntetőtörvény XIV. fejezetére gondolni, amint hogy vádolt sem gondolt arra, hanem érteni fogjuk alatta azt, hogy az illető testület ethikai alapot nélkülöz. Ennek a fölfevése és hangoztatása a kormányról pedig teljes mértékben kitölti az 1848. III. 32 §-át, amely szerint „felelősségre vonható a miniszter minden olyan tettéért, amely az alkotmány biztosítékait sérti”.

Annak az állítása ugyanis, hogy az ország legfőbb testületének nincs szüksége ethikai alapra, lekicsinylése magának az erkölcsnek, mint államfenntartó erőnek és ezáltal egyszersmind a legdurvább megsértése az alkotmány ezen egyik legfőbb biztosítékának.

Már a büntetési tételt nem oly könnyű meghatározni, mert a miniszterium felelősségéről szóló törvény nem tartalmaz büntetési tételeket: azok megállapítását a „felső tábla” által alakítandó bíróságra bizza. A törvény egy helye azonban támpontot ad arra a fölfogásra, hogy a vétségek a köztörvények szerint büntetendők. 48-ban természetesen még nem létezett jelenlegi büntető törvényünk. A 48-as miniszterium vád alá helyezése nem valamely törvény alapján, hanem ész, szív, és minden törvény ellenére és csufjára történt. A provisorium

alatt tárgytalan lett volna minden idevágó intézkedés. Lehet tehát mondani, hogy a köztörvény, mely az 1848. III. tvcikket kiegészíti, melyre e törvény 36. §-a nyíltan hivatkozik s mely az alkotmányosság új életre ébredésétől, 67-től a jelenlegi Btk. életbelépéséig, 80-ig élő jog volt a miniszterekre néve — az: az 1852-ik évi büntető pátens. Ez a patens pedig vétségekre botbüntetést szab ki. 25 bot volt az alap egység — az alapra alkalmazva. Konkrét esetben az ítések száma, ha jól tudom, a deliquens ellenállási képességétől függött. Az ellenállási képesség egyik fő kriteriuma pedig a vastag bőr lehetett — és ez alapon Lányi urat czudarul elphálozták volna.

Sőt — tovább megyek — elphálohtak most is: mert a BTK-életbeléptetéséről szóló 1880. XXXVII. t. c. 6 §-a a felelős miniszteriumról szóló törvény 32—36 §-ait érvényben hagyja.

Mint hogy azonban a mai igazságszolgáltatás nincs berendezve botbüntetésre, javasolnánk e célra egy külön bizottság szervezését, amelynek földadata volna a miniszterekre néve törvényileg föntartott botbüntetés végrehajtása s amelynek neve a 25-ös alapegységre való tekintettel — mondjuk: — 25-ös bizottság volna.

A 25-ös bizottsági tagság mostanában nem volna sine cura. Kristóffy máris oda volna utasítandó ugyanakkor, amidőn a Pestmegyei törvényhatósági határozatot megsemmisítő törvénytelen határozata a 60-as jóléti bizottsághoz tétetik át.

De hát nyugodtak lehetnek a miniszter urak, ki fogják huzni virgács nélkül, mert — risum teneatis — Lányi a törvények őre.

A törvény hallgatni fog, a Casinó késlekedik, de a társadalom halálos ítélete nem marad el. Békés és Csanád törvényhatósági határozata sötétebb bélyeg, mint az, amit a 25 bot hagy, mert amaz a homlokra alkalmaztatik.

Hát Tisza meg Lányi megállapították, hogy Magyarország kormányának nem kell ethikai és inparlamentáris alap.

Mi pedig a megállapított tételeket áttesszük a 25-ös bizottsághoz.

Ambrózy Ágoston.

Küzdelem a nemzet jogaiért.

Törvényhatósági közgyűlés.

Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága a szász bizottság legutóbbi ülésében hozott határozata értelmében e hó 27-én, csütörtökön, rendkívül közgyűlést tartott, melyen a tagok igen szép számban jelentek meg.

A közgyűlésen *Thuránszky* László vármegyei főjegyző elnököl, míg a jegyzői tisztelet *Bernáth* Aladár tb. főjegyző töltötte be.

Elnök az ülést megnyitván, üdvözlö a megjelenteket és felolvas-tatta az ugynevezett m. kir. kormánynak kinevezéséről szóló ügyvezető elnöki leiratot és Fejérváry ügyvezető elnöknek a vármegye közönségéhez intézett „intő szöveget”.

Buza Barna országgyűlési képviselő szót élősnek a napirendhez, a ki első sorban felháborodásának ad kifejezést afelett, hogy a Fejérváry-kormány egyáltalában megszülethetett. Majd így folytatja:

„Azt mondja az intő szöveg, hogy a magyar közszellem tétveget és határozatlan. Ez hazugság és szándékos elferditése a valóságnak. Még soha oly határozott irányban nem haladt a nemzet, soha jobb uton nem volt, mint most, mert a nemzeti jogok kivívására ez az egyetlen biztos út. Az intő szöveg szokatlan sok tekintetben, de legkülönösen abban, hogy a valótlanosságok és hypokrizisek oly tömegét tárja az olvasó elé, melyhez foghatót csak az 1848-iki bécsi kamarilla ismeretes leiratai nyújtottak. A legnagyobb valótlanyságot produkálja pedig az intő szöveg azzal, hogy e kormány törvényesnek és alkotmányosnak mondja magát. A Fejérváry-kormány sem nem törvényes, sem nem alkotmányos. (Igaz! Ugy van!) (I. Andrassy Gyula elég fényesen bizonyított, hogy amely kormány parlamentit többség hiányában vezetői az ország ügyeit, az törvény és alkotmányellenes kormány. Magyarországon csak független, felelős kormány lehet törvényes és alkotmányos kormány; így határozta ezt az 1848. évi III. t. c. Aki e törvényt, melyért apánk vére folyt s egy ország lángba borult, másképp magyarázza, az beestelen, mert tudva mond valótlan. A felelősségnek nem jogi oldala lényeges, hanem a politikai. Ez abban áll, hogy a kormány a nemzeti képviselők többségének fölölös ténykedéséért. Amely kormánynak többsége nincs, annak távoznia kell. S ha két ízben is kifejezett bizalmatlansági votum daczára hivatalában megmarad, az többé nem lehet felelős s akkor az nem is törvényes. — Akár helytartótanács, akár udvari kamarilla működőnek helyette, az a parlamentarizmus szempontjából ugyanegy volna.

Erzi s tudja ezt jól maga a kormány is s éppen ezért el akarja hitetni azt, hogy küldetése csupán az ügyek vezetésére szorítkozik. Csak hogy ügyvezető kormányt nem ismernek törvényeink. Törvényeink csak egyféle kormányt ismernek:

független, felelős kormányt. (Élénk helyeslés.)

Ami a kormányt a szabadelvű pártok azt a rögösöt illeti, hogy koalíció vonakodik a kormányt átvételről, az oroszhiemzű fordítónál nem egyb. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a többség bármely pillanatban kész átvenni Magyarország kormányzását, de csak becsületesei elvei alapján; azon elveknél a megvalósításával, amelyek alapján a választók bizalmát elnyerte.

Elvei elárulásával vonni át a kormányt becsületesség, ha erre akarja rábírn az ellenzék a kormány, becsületességre törekszik.

Es ez a kormány meri a nemzet előtt a képviselőházat bevádolni, S ahogy ezt teszi, avval elárulja, hogy közjogi fogalmakról sejtelmé sincs. Azt mondja, hogy a többség állja utját határozatával a kormány törekvéseinek. Hát mindenki tudta, hogy amit a meggyűlés többsége megszavaz, az nem a többség, de a vármegye határozata. A kormány ezt nem érti. Nem tudja megérteni, hogy amit a képviselőház többsége kimond határozatképen, az attól kezdve nem a többségnek, de a képviselőháznak, a nemzet törvényes képviselőinek, tehát az egész magyar nemzetnek a határozata. A magyar nemzet az, amely a kormányt törekvéseinek utját állja, s a magyar nemzetet akarja most a kormány előttünk bepanaszolni! Rossz helyen kereskedik.

Azt hitte a kormány, segít a baján, ha az országgyűlést törvényszerű módon elnapolja. Mit ért vele? Azt, hogy elnapolja az országgyűlést helyett van hatványát országgyűlés; mert hatványát vármegye hallatja tiltakozó szavát a kormány törvénytelensége ellen, s ha a vármegyét el fogja némitani a kormány, lesz ezer országgyűlés az ország minden zugában, ahonnan ezek fogják kiáltani a kormány felé, amit mi teszünk most: ellenállunk minden törvénytelen intézkedésnek addig, míg nem győztünk! (Percekig tartó éljenzés.)

Az indítványozza, mondja ki a törvényhatóság, hogy ajelen kormányt független miniszteriumnak el nem ismeri, azt nem támogatja, intő szótát figyelembe nem veszi és törvényes ellenállásától sem intő szótátokkal, sem törvénytelen erőszak által magát elriasztani nem enged és ezt feliratilag a kormányelnökkel közli. Az indítványhoz Bernát Béla orsz. képviselő szolt aki rendkívül harcias beszédével óriási lelkesedést keltett.

Honatyai jogom gyakorlásában, — így kezdte — alkotmányserő kezek törvényszerű intézkedése megakadályoz, tehát itt, a vármegye ház tanácskozásai termében hívom fel a figyelmet arra a nemtelen törekvése, melylyel a nemzetet lehetetlen akarja tenni a kormány. De én szemébe nézek a veszedelemnek s szerény erőmhöz képest mindent el fogok követni, hogy ez a törekvés a kormányt megghusuljon. De nem csak nekem, hanem önökkel együtt minden magyar embernek minden alkotmányos eszközt fel kell használnia arra, hogy képtelenek tegyék a kormányzást. Gróf Andrássy Gyula azt mondja, hogy a kormány csak akkor alkotmányos, ha a nemzet akaratát képviseli; ez pedig a nemzet többségében van meg. Ha már most a kormányt nem a többség támogatja s az magát mégis alkotmányosnak mondja, az olyan erköcletlenség, az 1848. évi III. t.-cikk oly arculcsapása, mely elen a legnagyobb kitartással kell védekezni.

Akárhogy forgatjuk a dolgot, itt az abszolutizmus! Mit akar a nemzet? Azt, hogy nyelve érvényesüljön; a magyar vezényszó s a magyar imperium eszméjét akarja megállapítani. S mivel a kérdés fel van vetve, el is kell azt dönteni. A nyelvkérdés egyenlő a magyar államhatalom kérdésével. Vele győzünk, vagy bukunk! (Óriási taps.) A világrt se engedjünk törvényes

jogainkból, mert megásnök a magyar nemzet sirtját: mehetünk Bécsbe kezét esőkölni a császárnak. Együtt kell tartanunk most, mint katonák a csatában, Mert ha most visszaverünk nem sikerül a támadás, ezereink alkotmányunkat vége van! (Percekig tartó taps és éljenzés. Lelkes felkiáltások. Ott leszünk! Együtt leszünk!)

Buza Barna orsz. képviselő indítványának Szirmay István tiszti főügyész pártoló felszólalása után történt egyhangú elfogadása után a katonai behívójegyek kézbesítése tekintetében hozandó határozat került tárgyalásra.

Matolay Etele nyug. alispán itt azt az indítványt tette, hogy a rendes fegyvergyakorlatra vonatkozó behívólevek rendes módon kézbe sítessenek, mert az ellenkezőjének az elhatározásával csak gyöngötenők a kormánytál szemben elfoglalt törvényes álláspontunkat. A meg nem szavazott újonok behívását tartalmazó behívólevek vonatkozólag ellenben úgy szolt az indítvány, hogy azokat a közigazgatási hatóságok ne kézbesítsék.

Kossuth János is azon a nézetben van, hogy a tartalékosok részére a meghívók kikézsítésük, mert ha ezt megtagadja a törvényhatóság, akkor postai uton fogják az illetők behívójegyeiket kézhez venni.

Dr. Kovács Gábor Matolay indítványával szemben azt hangoztatja, hogy az oly kormánytól, mely sem nem törvényes, sem nem alkotmányos, nemcsak az adót, nemcsak az újoncot, de még a levegőt is meg kellene tagadni. Azt indítványozza, hogy semmiféle katonai behívólevél ne kézbesítsenek.

Most gróf Andrássy Gyula szolt fel, aki nagy érdeklődés közben a következőket mondotta:

„En Matolay Etele indítványát fogadom el, mert szerintem a kormányt a behívójegyek kibocsátására vonatkozó intézkedése törvényes alapon áll. Csak azt tagadjuk meg ettől a kormánytól, ami törvénybe ütkezik. De ha egy kormány, ha alapjában véve nem is törvényes nem is alkotmányos, véletlenségből oly intézkedést tesz, melynek törvényes alapja van, nem volna ész szerű eljárás ellene tiltakozni s törvényben gyökeredző intézkedéseit lehetetlené tenni. Midőn a jelen kormány azt kívánja, hogy a tartalékosok rójják le 13 napi fegyvergyakorlatokat, olyat kíván, melynek alapja törvényben gyökeredik. Ép azért köteleességünk erre irányuló intézkedését végrehajtani; különben megakadna az egész közigazgatási gépezet. (Hosszas éljenzés.)

Buza Barna nem osztja Kossuth János főfogását. Minden eszközt meg kell ragadni, hogy a törvény ellenére hatalmon levő ügyvezető kabinet helyéről elmozdítsák. Ennek életét meghosszabbítani nem szabad, intézkedését foganatosítani nem kell, illetve ahhoz segítéket nyújtani nem szabad. Ha a kormány a postai intézmény után akarja a behívójegyeket kézbesíteni, áll tegye meg, de a törvényhatóság támogatását ebben ne vehesse igénybe. Mindamellet kéri a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy az állásfoglalás impozánsabbá tétele végett még azok is járuljanak Matolay indítványához, akik e tekintetben radikálisabb felfogást tanúsítanak.

Matolay Etele indítványát erre egyhangulag elfogadták, mire az elnökök Thuránszky László megyei főjegyző a közgyűlést berekesztette.

Renitens közégek.

Két község akadt Zemplénvármegyében, melynek hivatalos vezetője szembeáll a vármegye nemzet védő intézkedésével, mely nem engedelmeskedik a törvényhatósági bizottság hazafias határozatának, hanem az ideken célokért küzdő kormányt akar kedvében járni, Tarcal és Tolcsa ez a két község, melynek előjárásai a törvény-

hatósági határozat intézkedéseire dacára beszoigáltatták az adót a kir. adóhivatalhoz. Alig akarjuk ezt elhinni, mert a két község előjárót becsületese magot embereknek ismerjük, de olyan megbízható helyről vetjük az értesítést, hogy nem kételkedhetünk valóságában.

Az alispán helyettesének, Thuránszky László vmegyei főjegyző úrnak felkérjük a figyelmét ezen eljárára és bizton számíthatunk arra, hogy elvesszik méltó büntetésüket s meg fogják tanulni, hogy kötelességük a vármegye határozatának engedelmeskedni.

Nemzeti ellenállás statisztikája.

Egyes fővárosi lapok kimutatásokat közölnek arról, hogy mely törvényhatóság csatlakoztak eddig a nemzeti ellenálláshoz. Ezen kimutatások azonban többnyire hiányosak, miert is olvasónk tájékoztatására közöljük az alábbi összeállítást.

Magyarország területe (Horvát országot bele nem számítva) 282317 négyzetkilométer tesz ki, melyen 63 vármegye és 26 városi törvényhatóságban az utolsó napszámítás adatai szerint 1516298 lélek lakik (a katonaságot nem vesszük itt számításba.)

Junius 21-ike óta Borsod, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Moson, Abauj-Torna, Csanád, Bács-Bodrog, Arad, Veszprém Vas, Sáros, Ugocsa, Kisküüllő, Hont, Nógrád, Baranya, Hajdu, Szabolcs, Szilág, Csik, Hármszék, Zala, Somogy, Szepes, Gömör-Kishont, Marostorda, Fejér, Bereg, Békés, Komárom és Zemplén vármegyék, továbbá Budapest, Kecskemét, Kassa, Szabadka, Baja, Zombor, Arad, Selmecsbánya, Bécs, Debrecen, Marosvásárhely, Székesfejvár, Kolozsvár, Sopron, Hódmezővásárhely, Szeged, Versec, Fiume, Szatmárnémeti, Nagyvárad, és Győr törvényhatósági joggal felruházott városok mondták ki a nemzeti üggyhöz való csatlakozásukat.

Tehát 63 vármegye közül eddig 31 és 26 törvényhatósági város közül 21 közgyűléssé kimondotta, hogy a hatáskör alá tartozó területen a törvényellenes kormány rendeleteit nem hajtja végre, az ott lakó polgároktól az adót be nem szedi, illetve a kormányt az nem szolgálta át és az újoncoszámlát sem működik közre. A kormány intézkedése alól kivett terület a vármegyékben 135478, a városokban 6257 négyzetkilométert, összesen tehát 141735 négyzetkilométert tesz ki és ezen 825403 lélek lakik.

Vagyis az ellentállás szervezésének 5 első hetében az országnak egy területtel, mint a lakosság számát tekintve, több mint fele része nem ismeri el a Bécsből kirendelt zugminiszteriumot törvényes kormányt. Ez az ellenállás napról napra erősödik, így, hogy nemcsak a jelenheti majd Fejérvár az ő császári úrnak, hogy ez a rebellis nemzet a kormányt nem bántja ugyan, de nem is törődik vele, rendeleteit kutyába se veszi, és a mi fő, nem ad sem pénzt. sem újoncot. Mivel pedig erre a kettőre Bécsnek szüksége van, meg kell adni a nemzetnek, a mi a nemzet, akármennyire fájjon is ez a bécsi bekleknek és az osztrák hatalmi téboly magyarországi eszközeinek: a Fejérvár-Tisza-Bokányi-féle „államférfiak“-nak.

A MEGYE ÉS VÁROS

A piaci drágaság és az elővétel.

(Egy alispán dicseretes intézkedése.)

A piacra szállított élelmi cikkeknek hétről-hétre tapasztalt szertelen emelkedése oly mérvet öltött, továbbá a kofák a piaci uszortát oly szabadon üzik, hogy ennek megakadályozására és megszüntetésére a társadalom kímár mit sem tehet. A fogyasztó közműg tanástanalun áll

s mint a szomjas föld az esőt, így várja, hogy a hatóság erélylyel lépjen föl, a bajok megszüntetése, a visszaélések megakadályozása végett.

Hogy másutt is bajok vannak e tekintetben s hogy megszüntetése céljából a vármegye közigazgatásának a feje provokálva lett erélyes intézkedések tételére, igazolva van az azzal a rendellel, amit Tarnay Gyula dr. Borsodvármegye alispánja a piaci uszora megszüntetése céljából f. évi július 12-iki kelettel intézett Miskolc város hatóságához.

Közüljük ezt a rendeletet amelyben sok megfigyelni való foglaltatik, a mi helyi viszonyunkra nagyonis ráillő és követendő példaul szolgál.

A rendelet ezeket mondja:

Általános a panasz, mely a város lakosságának köréből huzamosabb idő óta a közlelmzési viszonyok nyomozató volta s a piac drágasága miatt felhangzik. A panasz okai után kutatva személyesen is tapasztalokat szereztem arról, hogy a közönség általános zugolódása alaposan a városi piac első sorban nem, a város közlelmzési szükségleteit és érdekeit szolgálja, hanem kofák és kufarok önző érdekeinek kielégítésére használják fel, a város pedig kétségtelenül nem azért tart piacot és hoz azért áldozatokat, hogy azok egyesek meggazdagdásának tereimul legyenek, hanem, hogy e vásár a közérdeket, a közlelmzés magasabb igényeit elgítse ki. Hogy a piac ma ezen igényeket ki nem elégíti, azt két körülménynek tudom be:

a) Először annak, hogy a városnak jelenleg nincs az újabb viszonyoknak megfelelő vásári és piaci szabályrendelete;

b) másodsor annak, hogy a város rendőrsége hatósági intézkedésekkel nem igyekszik a szab. hiányt kipótolni; sőt nem hajtja végre azon különben helyes rendelkezéseket sem, melyek a városnak ez idő szerint fennálló szabályrendeletében bennfoglaltaknak.

Akkor midőn a piaci viszonyok megjavítása iránt egy egész város közönsége érdeklődik: midőn a megjavítás egy szabályrendelet megjavításától és erélyes végrehajtásától függ s midőn ekként a szabályzat megalkotása a város legürögösebb teendői közé tartozik: sajnalattal látom, hogy a város vezetőségében nincs meg a kellő érzék az iránt, hogy az ily kezdeményezést a legürögösebb idő alatt keresztülvigye, és ezáltal a város közönségének panaszokodása a legürögösebb idő alatt orvosolja.

Ezen okokból fel kell hívnom a város polgármesterét, hogy a szabályzatot a legürögösebb idő alatt megalkossa, a tervezetet sürögősen a képviselőtestület elé terjessze és ez által a viszonyoknak megfelelő piaci és vásár szabályrendelet létesítését biztosítsa.

Addig is, míg ezen új szabályzat ezen intézkedéseinek végrehajtásával és egyéb hatósági intézkedéssel a bajon segíteni. A szabályzat I. §-a szerint a város utcáin, valamint a város határában a várom kívül is az árucikkakat eladásra hozott szekereket megállítani a végett, hogy az árucikk iránt alku kezdessék, tiltatik. A szabályzat záró szakasza szerint e cselekmény, mely ezen rendeletbe ütkezik, kihágást képez és büntetés alá esik. Dacára ennek, mégis köztudomású tény, hogy a kora reggeli órákban kofa és kufár a piacon nem tartózkodik, hanem valamennyi a vásártérre vezető főközlekedési utvonalakon áll lesbe, levásárol mindent és a beszállított áru már csak másodkézben felmosagodott árul keril a fogyasztó kezébe, vagy éppn más helyekre szállítatik el. A város rendőrsége mindent nem látja és nem tudja; a kérdéses utvonalaikat fel nem ügycsi, s tudomásom szerint ezen botrányos visszaélés miatt senkit még bíró elé nem állított.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a július végén lejáró előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

HIREK

Borhegyi a torlaszshős és pártvezér-akarnok.

(Díszlet a hőnek a sajnó helyi könyves szakasza portánál tartott beosztásából.)

„Örömmel üdvözölöm önöket, mert látom, hogy sokan vannak. Örvend a felkér, hogy látok egy szakcsoporthoz, amely tudja, hogy a legfőbb kötelessége az, hogy engem meghallgasson. És amíg örömmel legyek a szemem önökön, addig szívemben mély fájdalom, sok megvetés kél azok ellen, akik nem ismerik kötelességeiket és nem rohannak előadásom meghallgatására. Ezen kötelesség-tudatlanság közti vezető szerepet visznek a nyomdások, akik közül egy sem jelent meg és így nem is mesélhet majd szaktársaimak díeségéről. Önökre száll tehát a kötelesség, hogy az én nagyságomról a nyomdásoknak eszébe juttassák, mert hogy én a latorhegyi nagy ember vagyok, az kiváltságom, hogy én rövid 9 esztendő alatt 7 középiskolai osztályt vezettem és hogy kiállításom van arra is, hogy 3 éven belül már az értekezési és a kezemi közt leszek.

Tehát évek a sors által nekem juttatott óriási tehetséggel, mert nekem nem 40 éves koromban kell jönnöm meg az eszem, mint a szábnak, nem is hatvan éves koromban, mint a burzsoáknak,...

Egy horvát hang: Hát még később? A szónok a csoklyé számú halgatóság óriási nevetése között folytatja: ... s így megmagyarázom önöknek, hogy mik a kötelességeik. Kötelességük magának elcsinálni és elküldeni a baltát, hogy ha majd előjön a nagy nap, az ne találja önöket készületlenül. Azonban ez még nem a legnagyobb kötelességük. A legnagyobb kötelességük az, utólagra hagyomány, hogy jöbbször szívére véshessék. Ez pedig abban áll, hogy a legközelebbi pártvezetőségi ülésen válasszanak be engem a pártvezetőségre nem csak azért, mert e szövegből már régebben beiratkoztam a szöveg szövegébe *disz-szabotag és elbírásnak*, hanem, mert kell, hogy legyen valaki maguk közt, aki okosan és bátoran előkészítse azt a nagy napot, melyen igénybe kell venni a kiképzett eszüköket és baltát és torlaszokat emelve engem fognak megválasztani vezérüknek, aki semmitől sem rettenve visszaadandóan fogom a magas állás követelményeit teljesíteni és a torlaszok mögött lévő tömeg *kelles közepeiből* a harcot vezetni.”

A beszéd hatása óriási volt. Megindította a közönséget a — kijáratok felé. Ugy, hogy mikor a torlaszshős befejezte beszédét, alig egy pár ember bóbiskolt a teremben. Kik közül egyikhez odafért a szónok, fölzárta államból és sugárzó arccal kérdezte:

„Ugy-e ez okos beszéd volt?”
„Az már nem tudom,” motyogta a kérdeztett álmosan, „de jó volt, mert visszazérezte nekem rég elvesztett — álmodat.”

Jegyezte: Liar.

— **Bíróági kinevezés.** Menedorfer Bertalan szerencsi kir. járásbíróági aljegyző jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett jegyzővé nevezetett ki.

— **Dr. Székely Albert** ügyvéd, lapunk társzerkesztője Püstyén-fürdőből — hol egészségségi helyreállításra véget időzött — bazarozott.

— **Dr. Ligeti József** orvos Karlsbadból hazakerült és orvosi működését megkezdte.

— **A sátoraljai helyi függetlenségi kör** nyári mulatsága jövedelmének gyarapítására Ligeti nővérek utólagosan 5 koronát adományoztak, melyért fogadják a rendezőség háttérkösztétét *Fuchs Jenő* pénztáros.

— **Felülfizetések.** A „Hatfa” fürdőn 1905. évi júli. 23-ik napján a Sátoraljai helyi felállítandó Kossuth szobor alap javára rendezett támogatásból felülfizettek a következők: Ambrózy Nándorné 49 koronát, dr. Ambrózy Agoston 4 koronát, Ambrózy Margit 3 koronát, Kozma Mihály, Harajda János gör. kath. lelkész, Ablonczy Sándor ev. ref. tanító, Gáthy Géza, Hatvani Antal 2—2 koronát, Krucsik Iruzné, Füzö József, Werner Miksa, Haraszthy Vince körjegyző, Méhely Gyula, dr. Gombos Gáspár, Szombathy Károly 1—1 koronát, a miért fogadják a rendezőség háttérkösztétét.

— **Tanári változások és még valami** emmi hírnök, mely mult számunkban jelent meg, dőnk visszhangot keltett a közönség körében és sok szövegszöveg adott alkalmat. Egyeseknek természetesen nem tetszett a keserű igazság, a közönség elfogulatlan részében azonban teljes mértékben helyeselte a cikkekében foglaltakat, csak éppen a hangja nem tetszett olyinká, hogy fogyni föl a dolgot, hogy egy *házas* igazgatót nem volt illő dolog oly éles hangon megkritizálni. Erre nézve legyen szabad megjegyeztünk, hogy ha a lap társunk a *Zemlen* nem indít akcióit az áthelyezett igazgató visszatartására, akkor nekünk eszünk ágába se lett volna Kovács Endrét elbűszitani. Ne ép eszesen távozni engedjük volna. Mert mi, akik nem az egyesek érdekeinek, hiúságának és más gyarlóságoknak a legyezőgésére torentettünk, hanem mindenkoron a közérdeket szolgáltuk, esakis azt akartuk, hogy Kovács Endre távozzék városunk gimnáziumától. Kovács Endrét már többször áthelyezték Ujhelyből, de aláírásgyűjtésekkel — Istene, a mindennapi élet gondjában ki nem ir alá egy életbottolt ívet? — minden esetben megtöveztettk a rend kormányát. Ezt akartuk mi most megakadályozni, ezért használtuk szokottnál élesebb hangot, — ismételtük: közérdekből. A rend kormány azzal a tényével, hogy Kovács Endre igazgatót egy nagy osztály gimnáziumhoz nevezte ki tanárnak, mindenesetre azt fejezte ki, hogy Kovács Endrénél sem személyével, sem működésével nincs megelégedve. Mi csak reprodukáltuk Kovács Endre fellettes hatóságának a véleményét. Kérjük azért Kovács Endre hitet, hogy hát ne reánk, hanem a rend kormányára méltóztassanak neheztelni Kovács kiérdemelt bűnhődése miatt. A szülők és diákok szimpátiája, akik leginkább érdekelve vannak az igazgató állás betöltésénél, mellettünk van. Mi a legteljesebb mértékben át vagyunk hatva az úgy nagy fontosságától: amiért is egyes érdekesoportok beteges érzékenykedésével nem törődhetünk és a közérdek iránt való kötelességünknek tartjuk utját állani annak a pajtáskodó törekvésnek, hogy Kovács Endre, a ki alatt az ujhelyi gimnázium érzékenyen hanyatott, továbbra is az ujhelyi főgymnasium igazgatójának maradjasson.

— **Friedlieber Albert temetése.** A szerdán elhunyt Friedlieber Albert temetése: esütörtökön délután volt a város s megye közönségének óriási részvétel mellett. Testületileg jelen volt mind a három izr. hitközség

elnöksége, az országos izr. iroda elnöksége stb. A gyászbeszédet Weisz Kálmán főrabbi tartotta, mire az énekar egy gyászalt énekelt, melynek elhangzása után kivitték az elhunyt hült tetemet az izr. sirkertbe, ahol örök nyugalomra tették.

— **A tokaji függetlenségi kör** szervező bizottsága f. hó 26-án ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a tokaji függetlenségi kört f. hó 30-án vasárnap délután megalakítják. Ezből az alkalomból közgyűlést tartanak f. hó 30-án a „Weisz” vendéglő nagytermében a következő tárgyszorozattal: 1. Az alapszabályok elfogadása. 2. Tisztviselők, igazgató választása és felügyelő bizottság választása. 3. A diszközgyűlés idejének kitűzése, melyet nagy ünnepélyességi keretében ohajtanak megtartani. Erre a nagy népgyűlésre meghívják az országos 48-as pártot, a zemplényi ellenzéki képviselőket, a megyei központi függetlenségi párt elnökét *Pekery Gyulát* és a megyei függetlenségi körökét is. A körnek már eddig is 100-on felüli tagja van, s az aláírások nap-nap mellett szaporodnak. Örömmel közöljük ezen hírt és nagy dícséret illeti Tokaj város hazafias közönségét, hogy a válságos napokban ily nagy lelkesedéssel igyezkzik csoportosulni Kossuth zászló alá az alkotmány védelmére!

— **Szülő tulajdonosok figyelmébe.** Dr. Bánóczy Kálmán h. polgármester tapasztalta azt, hogy Sátoraljai helyi város szülő tulajdonosai nemcsak hogy nem teljesítik azt a kötelességet, mely szerint kötelessok a peremzóra ellen szülőjüket permetezni, hanem még egyesek azokat is visszatartják ettől a munkától; kik ezt elvégeznék. Az ez által bekövetkező károk és veszedelmek megelőzése végett dr. Bánóczy az alábbi felhívást adta ki, mely ismerte a helyettes polgármester erőlyét és azt, hogy intézkedései végrehajtásáról személyesen is szerez meggyőződést, hiszikk, hogy nem lesz eredménytelen. A felhívás a következő: „Sátoraljai helyi város területén a szülő-penész fellépett. A szülőket közvetlenül fenyegető s természeténél fogva nemcsak az ez évi szőlőtermést megsemmisítő, hanem elterjedése esetén több év termésére is károsan kiható ezen szülő betegség terjedésének megakadályozása céljából felhívom a város szülő birtokosait, hogy egy a bel-mint a külterületeken a szülőtökék esős évben háromszor rézrézzel, vagy megfelelő permetező oldattal permetezzék meg. E felhívást azzal a figyelemzettel bocsítom ki, hogy a permetezések megtörténte kötelességemből kifolyólag ellenőriztetni fogom és hogy a fentemlített szabályrendelet 2. §-a szerint mindazok kik e szabályrendeletet meg nem tartják, kihágás miatt 1—50 koronáig terjedhető s behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra változatható pénzbüntetéssel büntetendők. Sátoraljai helyi, 1905. évi július hó 23-én. Dr. Bánóczy Kálmán s. k. h. polgármester.”

— **Utcai botrány.** Tegnap délután egy cipészfiú és egy asszony között a Korona-utcán olyan botrányos veszekedés történt, hogy a perlekedő felekkel a rendőrkapitányságnál kellett rendet teremteni. A kis fiú a kezében volt egy darab 20 koronát tréfából a földre ejtette s azután nyomban felvette. Mikor a földön heverő pénz után nyúlt, éppen arra haladt egy asszony, aki a pénz fővétele után ráfogta a fiúra, hogy a pénzt találta. A fiú igazsága érzében előbb szabadkozott, de az asszony nem tárgított és erősen megmaradt előbbi állítása mellett. Erre olyan ékeleten látta és veszekedett támadt a két perlekedő fél között, hogy néhány perc múlva egész csoport kíváncsi ember barmolta őket. Nagynehezen betuszkolták mindkettőjüket a rendőrséghez, a hol a vitás ügy elintézését nyert akként,

Elrendelem tehát, hogy a városba vezető főutvonalak a heti vásárok napján a rendőrség által kellő erővel a jókor reggeli órákban megszálltassanak s a piaci-rendfűri szabályzat 1. §-a erőlyesen végrehajtsassék és annak megsértőt azonnal a kihágási bíró elé álltassanak.

Ezen intézkedés kiegészítésül szükségesnek tartom, hogy addig is, míg az új vásári szabályzat megalkottatik, a visszaéléseknek hatóságilag intézkedésekkel gát vetessék s míg az új szabályzat életbe nem lép, ezen hatóságilag intézkedésnek érvény biztosítsassék.

A legfőbb panasznak tárgyát az képezi, hogy a szatécok, tyukászok és kofák szabad vásárlása korlátozott, nincs, hogy ezek monopolizálják a piacot, piszkolódó fellépéseikkel terrorizálják a közönséget és összeharcolva mindent, saját érdekükből felverik az árakat. Miután a belügyminiszterium Pozsony város ó. l. e. m. e. z. s. i. szabályrendeletének 227238/902. szám alatti jóváhagyásával már precedenst alkotott arra, hogy a városok élelmiszerének közérdekből az állítólagos szabad kereskedelem is korlátozható; ezennel a következő intézkedéseket léptetem életbe:

Helybeli szatécok, tyukászok és kofáknek tiltva van november 1-től március hó 31-ig reggeli 9. a többi hónapokban pedig reggeli 8 óra előtt akár személyesen, akár meghatalmazott által oly árukat nagyban vásárolni, mely áruk eladásával iparszerűleg foglalkoznak.

A nagyban vétel meghatározása: a) husfélkényl 5 klg. felül;

b) gyümölcsnél koszirakomány, putnyok vagy egész kosarakkal fertályok vagy zsákokkal való vétel; c) szárnyas állatoknál, vadnál és malacoknál két drb.-on felül;

d) zöldség, főzelékeműek és konyhakertészetbe való termelvényeknek! mint b) 7. alatt;

e) tojás 10 drbon felül, tej 2 literen felül, vaj, sajt és túró 1 klg-on felül;

f) általában valamely eladónak a vásárra eladás céljából hozott egy nemhez tartozó áruközletnek vétele.

Felhívom a város rendőrségét, hogy ezen rendelkezést tegye megfelelő alakban közhírre; szeressen annak érvényt, hívja fel a nagyközönségenk segítségét arra, hogy a piaci visszaélések meggyógyítását célzó ezen rendelkezésem életbe léptethető legyen, hogy a piacot látogató nagyközönség az egyes visszaéléseket bejelentse.

A vásári szabályzat 42. §-a értelmében a rendőrség kötelessége felügyelni arra, hogy az áruforgalom tárgyában alkotott törvények, szabályrendeletek és hatóságilag intézkedések szigorúan végrehajtsanak. Az én rendelkezésem is ily hatóságilag intézkedés, melynek megsértése a városi piacrendfűri szabályzat talála alá esik.

Meg vagyok győződve, hogy a város rendőrsége hivatása magaslatára emelkedik, ha a piac rendfűri felügyeletet legügyesebb tagjait által gyakoroltatja, ha azt a rendőrkapitány személyesen ellenőrzi, ha a nagyközönség a rendőrség üdvös munkáikodását gyámolítja; rövid időn belül megszűnik a panasz, a városi élelmiszer olcsóbb lesz s a piaci első sorban a városi fogyasztó közönsége lesz.

× **Anyakönyvi kinevezés.** Ladomérsky Gyula a nagyevigási, — Stefan János a rákói, — és Mandelk János a solóti anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezetett ki.

× **Szülészőn keresztetik.** Upor, Isztancs és Kelecsény községekben egy körszülésznő áll. szervezetű, annak betöltésére a gázcsési járás főszolgabírójára pályázatot hirdet, mely 1905. aug. 25-én jár le. Az állás javadalmazása: 180 K. évi fizetés és szabályrendeletileg megállapított díjak.

hogya a pénzt a fiúnak adták, az asszonyt pedig felvilágosították, hogy tévedett.

— **Egő vonat.** Könnyen végzetessé válható baleset történt e hó 24-én délután a Sátorlajuhelyből Szerencsre menő személyvonaton. A mozdonyhoz közvetlenül csatolt III. oszt. kocsi kigyulladt. A vasuti személyzet a szerencsi állomáson vette csak észre a veszedelmet, és ott nagy munkával elfojtották a tüzet.

— **Kultur egyetli gyűlés.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1905. aug. 23-án d. e. 11 órakor Arvaváralján tartja meg ez idei évi közgyűlését, melyet az igazgató választmány ülése fog megelőzni.

— **Megszökött elmebeteg.** A helybeli kórházban gyakori eset, hogy egy-egy elmebeteg megunva a kórházban élvezett ideiglenes lakást, háttal fordít a nagy díszes épületnek, melyben annyi szegény beteg sanyalódik és reménykedve várja sorsa jobbfordulását. A legújabb szökevény Gyurmán Nándor egy pozsonyi illetőségű 33 éves betűszedő, a ki folyó hó 25-én szökött meg a kórház elmeosztályából. A megszökött beteg termete alacsony, vékony, ütözete urias.

— **Düledező templom.** A régi híres tokaji róm. kath. templom belső falai lassanként megrepedeztek és még kellő időben tétetett a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz, mint a templom kegyurához jelentés, a templom stírógós renováltatása végett. Ismeretes azonban a miniszterium pontosságáról s így a renováltatási tervek és költségvetések mai napig is elintézetlenül hevernek valamelyik tanácsos ur asztalán. A repedések azonban mindjobban nagyobb mérvet öntenek, úgy hogy a templomban való tartózkodás már veszélyessé vált; e napokban Mauks Endre kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató és Gergely kir. állampépítészeti mérnök megnézték a templomot és elrendelték a szentély boltozatainak fagerendákkal való alátámasztását. A templom belseje mostan persze remekül fest, de hiába, a javítást nem rendeli el a kormány; miután nincs pénz, nem fizet a magyar adót. Várjanak tehát a tokajiak is a koalíciós kormányra!

— **Nyilvános számadás.** A varanói önkéntes tűzoltó testület által július 23-án rendezett nyári táncmulatságon, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült, bevétel volt 460 kor. 40 fillér, kiadás 199 kor. 17 fillér, tiszta jövedelem 261 kor. 23 fillér. Ez alkalommal a jótékonycélra felülfizettek: dr. Csöke József 18 k., Werner Gyula 17 k., Mandel Rudolf 10 k., Zähr és Szakmáry (Kassa) 10 k., dr. Török Vilmos 8 k., Hedének Lajos 7 k., Strasser Antal, Thain István, Gaal Sándor, Frank Henrik Fiai (Linz), Steiner József, dr. Kasztriner László 5-5 k., Takács István 4 k., ifj. Hobek János, Bodor Gábor, Knyazovics János, Pereszlényi István, Hudák Adám, Weissberg Márk, Májercsin Mihály, Szendei Lipót, Szalay János 3-3 k., Kraemer Sándor, Szemán János, Székfa Vince, Wachsmann Henrik, Kubik József, Matuscák János (Jánosvölgye), Ruttkay Árpád, Balázs János, Szabó Lajos, Rosenberg Márton, Toth Bertalan, Lichtenstein Herman, Istvánkó Lajos, Strumpf Pál, Kinelszky Ferenc, Hamara Mihály, Rosenblüth Sándor, Pílisz Béla 2-2 k., Andreánszky Jenő, Sugár Mór, Hajdu Mihály 1-1 k., Molnár Jenő 40 fill., kiknek ez uton noud az önkéntes tűzoltótestület köszönetet. Varanó, 1905. jul. 26. Révész Mór ö. t. főparancsnok, Klaus Emil ö. t. pénztáros.

— **Miniszteri ellenőrzés.** A belügyminiszter a vármegye területén működő állami nyakönyvvezetők és anyakönyvi felügyelő-hatóságok működését, mely az állami anyakönyvi felügyelő felmentése következtében ez idő szerint állami szakfelügyelet nélkül van, — időnkint kiküldendő központi szakközzei

által is ellenőriztetni kívánja. Ezen elhatározásáról azzal értesítette a vármegye közönségét, hogy a kiküldendő szakközzeget hivatalos eljárásában a leghatóságban támogatassa.

— **A homonnal katolikus kör** 1905. augusztus hó 6-án „Sziertalján” az egyetli alapítóke javára táncmulatságot rendez. Belépőtízszemélyjegy 2 K., családjegy 4 K. Kezdeté d. u. 4 órakor.

— **Elített kivándorlási ügynök.** Ferenman Herman fogasi (zavadkai) lakos kivándorlásnak engedély nélkül való közvetítése miatt a magy. kir. belligyminiszter, mint III-ad fokú hatóság által két hónapi elzárásra és 600 K. pénzbüntetésre ítélte.

— **Előmunkálati engedélyt meghosszabbítás.** A kereskedelmi ügyek vezetője dr. Molnár Béla földbirtokos, gálszécsi lakosnak a Szerencs-Mádkörmör-Hidasnémeti vasút kitépítésére az előmunkálati engedélyt 1 évre meghosszabbította.

— **Tolvaj gyermekek.** Három szerencsi fiu, névszerint Halász István, Váradi József és Koleszár Mihály, kik közül a legöregebb 8 éves, meglátták, hogy a szerencsi róm. kath. templom előtt egy gazda ember az igazak álmát alussza. Odalopodtak mellé és ellopták a zsebéből 48 koronányi készpénzt, melynek egy részét nyomban elítették. A rendőrség egy kocsmában talált rá az ifjú bűnösökre, a kinnél még 24 koronát meg lelt. Így van ezen eset egy szerencsi hetilapban megírva. És mi kérjük: mi fog történni azzal a korcsmárossal, a ki ilyen serdületlen gyermekeknek pálinkát adott és hozzájárult a bűnös módon szerzett pénz bűnös uton való felhasználásához?

— **Férj, feleség, udvarló.** Szekeres János tállyai lakos, gazdálkodó nem eléggé modern ember s nem hiva a családi életben a hármas számnak, ha ez a harmadik — a feleség udvarlója. Meg is mondta a feleségének, hogy nem jó szemmel nézi azt, hogy Tóth József mindig körülötte lébzsel. De hát az asszony talán csak ártatlan kaecárságból tovább is tűrte, sőt szivesen fogadta udvarlóját, ami annyira felbőszítette a férjet, hogy a vele gorbombáskodó Tóthot bicskájával melbe szurta. Az eszméletlen Tóthot kórházba szállították, míg a férji jogával élő Szekeres Jánost a bíróság fogja tetteire felelősségre vonni.

— **A szövetkezet joga.** A szövetkezetek alapszabályaiban rendszerint az az intézkedés foglaltatik, hogy az a tag, a ki heti befizetésével 8 egymásután következő héten át elmarad, a tagok sorából törölhető, de az üzletrészeire befizetett összeget teljes egészében megkapja-e vagy csak némi levonásokkal. Ezzel a kérdéssel foglalkozott legutóbb a bíróság és a kuria egy fölmerült esetről kifolyólag kimondta, hogy az a körülmény, hogy a heti befizetés elmulasztása okából kizárt tag az üzletrészeire már befizetett összeget csak 15 százalékos levonással kapja vissza, nem állapít meg oly intézkedést, mely a kereskedelmi törvénybe ütköznék.

— **Dunky fivérek** es és kir. udvari fényképezésnek rendes 2 heti kiállításokon kívüli, ami legközelebb július hó 30-án és 31-én lesz, egy állandó megbízottjuk van itteni műtermükben és így levételek minden nap eszközölhetnek.

— **A valódi hírneves Málnási Siculla** (székely) gyógyforrás viz főrtakára: Zemplénmegye részére Kassán Novelli Sándor utóda üzlete. Miskolcon: Kovács Herman kereskedelmi ügynök, Vezérképviselők: Kassán: Pollák Róbert, Miskolcon: Kovács Herman. Kapható: gyógyszerárakban és fűszerüzletekben. Budapestben főrtakár: Lux M. drogueria.

— **Tanuló felvétetik lapunk kiadóhivatalában.**

— **A t. c. közönség figyelmét** felhívjuk a *Szatmon István*-féle eddig

legjobbnak elismert sóborszeszre, mely minden fűszer és csemege kereskedésben kapható. Ára egy nagy üvegnek 2 korona, egy kis üvegnek 1 korona.

Nyílt-tér.

E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem felelős.)

Nyilatkozat.

Róth Armin erdőbényei lakos azt állítja rólam, hogy valamikor lovasgias elégtételadást megtagadtam. Birói tárgyaláskor mondván, nyomban nem vehettem magamnak elégtételt, Segédekhez hozzá nem küldhettem, mert alattomosan sérteni már máskor is tudott, de elégtételt adni nem. Levélbeli felszólításomra nem reagált, rágalmat tehát aljas, becstelenséggel hazugságnak nevezem.

Megjegyzem: ilyen embernek esetleges válaszára feleletet nem adok.

Dr. Gaál Menyhért.
szig. orvos.

Élső sátorlajuhelyi kerékpár raktár

Zemlényi Sándor

órásnál Rákóczi-utca.

Elad és vesz új és régi kerékpárokat. Raktáron tart alkatrészeket. Elfogad bármilyen javítást.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

A szerkesztőség üzenetei.

L. K. Sz. jelige alatt ment levél. — Z. M. G. A verseket a közlők közö iktattuk — Ciprus. A birdás végeit átadott versek belső tartalma — rossz, kitalalkja silány.

Kérjen csak
SELLE & KARY tele

legjobb tisztítószert

minden finom lábbell számára

sárga és fekete színben

Különösen ajánlható
Boxcall. Oeszria. Chevreaux és Lakkozipók számára
Bécs, XII/1.

Hirdetmény.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy **Sátorlajuhelyben, a Hecke-téren** (Májusku-utca) öt év óta fennálló **schamott tűzálló agyagból készült**

cserepályháimat

a tulhalmozott készlet miatt **tetemes árkedvezmény**nel árusítom. Ez alkalommal ajánlom saját készítésű **schamott tégláimat** tűszekrények és kazánok részére. Ugyiszintén **épület dissitéseket** mindennemű rajminta után, gyorsan és pontosan készíték a legrovidebb időn belül. Kályháim állandó jóságáért kezességet vállalok. Megrendeléseket gyorsan eszközölök

Kész szolgáljuk

BÁKER KONRÁD

kályha gyáros.

Hirdetmény.

A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulirt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64.

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett még divatosan és elegáns ruházkodni. Saját érdekében kérje ezért díjmentesül **mita-gyűjteményünket**, melyet megkísérelhet ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODEN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

YERZSEGYENŐ, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG gyógyítására az egész gyermekérek érdekében a leghatékonyabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.** Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3/20 kor. Nagy üveg 6 kor. — Kapható gyógyszerüzletekben. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyás-tér.

Császárfürdő Elsőrangú kezes nevű gyógyfürdő parafán gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodával, kó-, kád-, hőg-, villamos víz-, szauna- és napfürdővel. 200 kényelmes lakosztály. A legszolidabb kezelés.

200 kényelmes lakosztály. A legszolidabb kezelés.

Simon István Félé Gyógyerejű Sós-Borszesz
Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arcról a valódi angol **BALASSA FÉLE ÜGORKATE** használatával. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ügorkaszappan 1 k. püder 1/20. K. Főosztály: **BALASSA KORNÉL** Budapest, Erzsébetkörút.

Szőnyegek takarékos, kényelmes, tartósak, csipkés, kárpítottak. **S. SCHEIN** és társai. WIEN, I., Rosenmarkt 12. Díjazottak. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ön nagyon időben létezik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL.

PLATSCHEK VILMOS
elismerett legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács kézpasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1/20. Dr. Kovács gyógytára Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-70 K-ól fejtebb tisztogatással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az ország pályaudvarától és közlekedik.

"SMITH PREMIER" képviselői keresztné.
BUDAPEST ANDRÁSSY ÚTJA

SMITH PREMIER N° 5 képes árjegyzék ingyen.

AVILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE.

BALASSA FÉLE ÜGORKATE
Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arcról a valódi angol **BALASSA FÉLE ÜGORKATE** használatával. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ügorkaszappan 1 k. püder 1/20. K. Főosztály: **BALASSA KORNÉL** Budapest, Erzsébetkörút.

KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvényt. Budapest, Ó-utca 42, 44 (sz. j. út), 45, 46, és Új-utca 43. Katzer szórómeádri az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY
VÁSÁROLJON CSAK **KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET** **KISS KÁROLY ÉS TÁRSA** BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

1000000

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatot szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyanint a húgy és ivarszervek hurutos és vérérgrendszer bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérősbőségű eredő májbetegségek ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának furdessal való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izomdántáinak. A tüdőgümőkör kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvényes nyírkrimrigi daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Csiszeri segédesszékét képez az előírt és idült készvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használatosságánál fogva méltán számolt tarthat az orvosok figyelmére. Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosbírói tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Székhelye a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénásványú forrás gyár a MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktár Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásvány szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ.
az összes közép-iskolákban a legjobban bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENŐTT KAPHATÓ.

Friedmann Mária okl. szülész nővér
lakik: Deák-u. 819.
HIRDETÉSEK felvételnek kiadóhivatalban.

Bérbeadó, esetleg eladó
egy kétszobából, konyhából és mellékhelyiségekből álló lakóház, melybe aug. elselyén már be lehet költözödni.
Közvetítők díjaztatnak.
Ertekezhetni dr. **Erényi Manó** ügyvéd irodájában **Sátoralja** újhelyben.
Könyvnyomdánkban egy tanuló felvétetik.

Ajánlom kitűnő minőségű asztali boromat
literenként 70 fillérről. **Szabó Erzsébet** kis trafik.
Mindenféle ásványvíz kapható.
Gép- és malomtulajdonosok figyelmébe!
Gépjavitó műhelyemben mindenféle gép és kazánjavításokat, hengerrovtákalást legújításokban és a legrövidebb idő alatt eszközök, Tisztelettel:
Reismann Károly Sátoraljaújhely, a Dohánygyár háta mögött.

Minden gazdára nézve fontos annak ismerete, miképpen **a burgonya-vész** ellen, mely nem védekezzék csak a termés mennyiségét rontja, de a minőséget is befolyásolja. A burgonya-vész leküzdésére a legalkalmasabb szer a **DR. ASCHENBRANDT-féle BORDÓI-POR.** mely nemcsak biztosan megóvja a burgonyát ezen veszedelemtől, hanem terméshozást és a gumók keményítőtartalmának fokozását is eredményezi. Ennélfogva a bordói porral való permetezés költségei többszörösen megtérülnek. Egy kat. hold burgonya kétszeri permetezéséhez (június és július hónap) összesen 8—12 kg. bordói por szükséges.

A bordói por ára:
50 kilogrammos zsákokban 4 kilogramm 68 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban 72 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban 4 kgr. 73 fillér.

Megrendeléseket elfogad, a burgonya-vészről szóló részletes ismertetést és használati utasításokat díjmentesen küld a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.
A por kapható és megrendelhető: **Fogyaszt és érték. Szövetkezetnél Sárospatak; Klein Emilnél Tarczal; Krauss Jenőnél Monok; Steinfest D.-nél Királyhelmez.**

Schicht-szappan!
(Szarvas vagy kulcsszappant) használjuk kiváló hatású tulajdonsága miatt **előnyös eredménnyel** bármilyen mosási célra, ugyint: saját használatra, minden ruháneműnél és **mindenhez** ami egyáltalában mosva lesz.

Zeverszó: Minden darab szappan a **Schicht** névvel, tiszt és ment káros alkutrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet **Schicht György-cég** Assig-ban bárkinek, aki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg hat. Tulajdonságai: és Utóérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és mell betegségeinél, enyhíti a katarhust, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az idültté vált ilyen betegségeket is. 2. Kitűnő hatású torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbetegségnél stb. 3. Mindenféle láz alaposan elűzi. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörcsőt, kólikát és csikarásokat. 5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az arany eret és Hämorrhoidát. 6. Hajtó és vértisztító hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melankóliát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 7. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lukas fognál, szájüregben és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a felbőgöszt és a szájjal és gyomor rossz szagát. 8. Kitűnő szer férgek, pántlika giliszták, epilepszia és nehézkór. 9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindenféle seb-nél, új és régini, forradás, orbánc, hőkiütés, füstölés, ragya, égés, fagyos tagoknál, rühi, var és kiütések, kirepedezett durva kéznel stb. megszünteti a fejfájást, fülzúgást, szagot, köszvényt, fülzúgást stb. a miről a részletes használati utasítás teljes felvilágosítást nyújt. Olyan gyógyszer, melynek semmi családban különösen influenza, cholera- és más járvány idején mint első segítségnek nem szabad hiányoznia. Figyeljünk mindig a zöld védőjezre, mint főbb jelzőt! Cím: **Thierry A. Védangyal-gyógytára, Pregrada bei Rohitsch** 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára: németre Ausztriában-Magyarország minden állomására 5 K. Bosznia-Herzegovínában 12 üveg kis, vagy 6 kettős üveg 5 K. 60 f. Kevesebb, mint 12 kis, vagy 6 kettős üveg nem küldetik. Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánvétellel.

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védőjezre, vétele és újra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyedül utalványozva van mindenek előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi Thierry féle centifolia-kenőcs ereje és hatása. Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esztonszu teljesen meggyógyult, utabban pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtétet fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazásánál, a gyermekégyes asszonyok mellgya lúdszínénél, a tejfolyás megakadályozásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, mindentelét régi bajnál, nyit láb vagy esztonnál, sebeknél, sós eszú, dagadt lábánál, még eszont szund is; ütött-, szurt-, lött-, vágott- és zúzottsebeknél; minden idegen test kivételére, mint: üveg-, és faszilánk, homok, vágószér, tűske stb.; minden fekélynél kelevény, karbunkulus, vadképződményeknél, még ráknál is, új és körülményeknél hólyagnál sebesebből lábánál, mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegek fekvés okozta fülsebesedésénél, kelésekénél a nyakon, vérlekekénél, a gyermek fülfolyásánál és sebéinél stb. Legjobb szer rovaros pés ellen, **tyúkszem** ellen. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellen, vagy utánvétellel, 2 tégely ára 3 K. 60 f. Minden tégelybe be kell égetnie lami a cég nevének „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.”

Teljes meggyőződést szerezhet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész balzsamja és centifolia kenőcsé megegyezhetetlen szerek, ha megismeri a család tanácsadót, mely több ezer eredeti hálaírat tartalmaz. Ezen könyv megküldése bérmentve történik 40 fillérnek pénzben vagy helyben való beküldése ellenében. A balzsam megrendelő a könyvet megkapja díjtalannal mellette. Az én egyedül valódi készítményeimet hamisították és a hamisítványok árusítóit kérem megnevezni, a büntetőhatóságok intézkedések megtételé végett. Raktár Budapestben **Török József gyógytára, Vertes L. Lajos és az összes gyógyszerárakban.**

Butorgyár

MAJOROS GYULA

asztalos mester.

Első zemplénmegyei gőzerőre berendezett asztalos műhely

Raktár: **Sátoraljai hely.** Gyár: Csörgői-ut. 737.
(saját ház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **gőzerőre berendezett**

butor gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Mindennemű asztalos munkát a legrövidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyjérdemű közönség b. pártfogását kiváló tisztelettel

Majoros Gyula
asztalos mester.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléséknél** hatásosabban használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védőjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapest.**

Richter gyógyszerháza
„2. Arany oroszlánhoz”, Prága, n.
Elnökhely 5. sz. Mindennapi székid.

Kertész

nős, gyermektelen, aki a kertészet összes ágai-ban tökéletesen járatos, több éves bizonyítványokkal rendelkezik, beszél magyarul és németül, állást keres.

Cím: **Ig. Sommerhofer Felsővíso Máramaros m.**

Javaszi és nyári időnyre

ajánlom gőzre berendezett évek óta jóhírben fennálló

vegyi ruhatisztító intézetemet

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermekruhaneműeket **tisztításra** u. m. **utcai, bali és alkalmi**, valamint a legdíszebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre mindenféle női és férfiruhaneműeket bontás nélkül mindenféle divatos színek megfestésére.

Guvlirozásra női ruhákat

mindenféle szöveteiket, selyem, mol, batizst és krepeket 150 cm. hosszúságig elfogadok.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gőzhengeren vasaltatnak. — Hímzett kézi munkák is a legolcsóbban tisztítatnak.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogására ajánlván, mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,
Sátoraljai hely, Bercsényi-utca.
saját házában, a fogházal szemben.

Gyümölcs és szőlő sajtók

„HERCULES” folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályozóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség előérésére

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „SYPHONIA” fa és szőlővessző **permetezők**, a szegecs és tormács valamint a vértett kiirtására; **szőlő ekék.**

A legjobb VETŐGÉPEK Mayfarth Ph. és Társa „Agricola” (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind emellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. **Különlegességeket széna és arató-gereblyék, széna-forgatók, széna- és szalma-prések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak**

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak.
Bécs, II/1. Tabornstrasse 71.

Kitüntetve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Képviselek és vizönt elárusítók kerestetnek

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljai helyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra

10—70 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

**Sátoraljai helyi
Pölgári Zakarekpenztár és Kitelegyet.**